

Sóc molt feliç de poder participar en un acte tan solemne com aquest. És veritat que fa un any que vam encetar la reflexió en la Secretaria d'Universitats sobre alguns aspectes del coneixement, amb les seves particularitats, i l'alarma s'encén en l'àmbit transversal de les humanitats. Tenim un 6% d'estudiants d'humanitats, quan la mitjana europea se situa en un 10%. En aquell moment, vam decidir convocar representants de les nostres facultats, degans i experts per crear una ponència des de la perspectiva de la situació de les humanitats i per reflexionar sobre com es podien potenciar. Justament ahir es van tancar les conclusions de la ponència i podem compartir quines són les línies que cal desenvolupar. Partíem del fet que, a diferència d'altres tipus d'estudis, la formació en humanitats ha de respondre a tres necessitats: la primera, formar especialistes; la segona, completar la formació dels estudiants que optin a una titulació universitària, i la tercera, satisfer la voluntat de saber i créixer. Constatàvem que probablement en els darrers anys s'ha tendit a satisfer el primer objectiu i deixar molt de banda el segon i el tercer.

Les conclusions de la ponència són: primera, que cal incrementar l'atracció de la comunitat universitària i la societat en general envers les humanitats, mitjançant accions com, per exemple, donar suport institucionalment a les iniciatives que busquen ampliar els col·lectius que reben formació humanística i procurar la màxima qualitat de les assignatures que s'ofereixen. Un altre possible camí és identificar matèries humanístiques d'especial atractiu, necessitat i rellevància social per incloure-les en els plans d'estudis d'àmbits no humanístics. Finalment, es pot analitzar la viabilitat legal i econòmica d'obrir una matrícula complementària a determinades assignatures d'humanitats per a la participació de qualsevol ciutadà. Segona, que s'han de fer visibles les competències i transversalitats que les humanitats permeten desenvolupar i el seu valor en el progrés socioeconòmic. Tercera, hi ha d'haver una oferta d'estudis de qualitat; en aquest sentit es farà un esforç per seleccionar programes i personal acadèmic excel·lents en el marc internacional i per incentivar els nivells més elevats de qualitat científica i docent en humanitats. Cal dur a terme actuacions per reconèixer aquells entorns acadèmics més rellevants del món i que ajuden a projectar una imatge positiva de la nostra oferta, com afavorir la mobilitat del personal amb programes específics, valorar les oportunitats de la modalitat semipresencial —que pot suposar una millora en l'accessibilitat—, reduir les traves administratives a la col·laboració acadèmica i, finalment, promoure la millora continuada. La ponència en si mateixa vol reflexionar sobre quin ha de ser el desenvolupament d'accions en aquest sentit i anar avaluant si aquestes tenen l'impacte desitjat des del punt de vista dels estudis d'humanitats. Passa a ser compromís de les universitats la col·laboració per potenciar les humanitats i les lletres. Quarta, l'objectiu és

superar el debat sobre la manera de tendir cap a una economia del coneixement i, un cop superat, anar cap a una societat del coneixement, que vol dir construir un país amb uns ciutadans integralment cultes.